

L'anomalia del segle XX

Una de les conclusions que l'economista francès Thomas Piketty ha exposat al seu llibre revelació del 2014, *El capital al segle XXI*, és que els decennis centrals del segle XX han estat una anomalia. Això significaria que des de la fi de la Segona Guerra Mundial, el 1945, fins a les crisis energètiques del 1973-79 i la caiguda del Mur de Berlín, l'economia i la societat occidentals van experimentar una situació excepcional que no es correspon a cap altra realitat històrica.

Piketty coincideix amb el periodista i escriptor francès Éric Zemmour, compatriota seu, en l'anàlisi que la post guerra europea va ser una anomalia històrica. Zemmour, però, va pronosticar l'existència d'aquesta anomalia abans que Piketty, en el seu llibre revelació del 2010, *Mélancolie française*. L'anomalia zemmouriana considera excepcional no pas el comportament econòmic d'Occident sinó la pau que es va instaurar a Europa i en un món de Guerra Freda i de conflictes regionals i limitats.

En el seu recent article al diari ARA, Carles Boix advocava per reconciliar mercat i democràcia amb mesures liberals –moderament *libertarians*–. Amb molta raó, Boix apuntava que el post 1945 va permetre combinar capitalisme i redistribució a través d'un estat del benestar que reforçava el mercat. Tanmateix –continua Boix–, la sortida de la pobresa de centenars de milions de persones a l'Àsia i en d'altres de les anomenades economies emergents d'ençà del 1970 ha suposat una desestabilització absoluta del sistema excepcional de postguerra, i ha obert la porta a la destrucció no solament del teixit industrial occiden-

tal sinó també del seu teixit social amb la irrupció formal de la *desigualtat*.

Com bé recordo de les classes de Xavier Sala-i-Martin, aquesta creixent desigualtat que assola Occident és el preu que cal pagar perquè una gran part de la població mundial deixi de ser pobre i accedeixi als estàndards de vida i benestar dels quals gaudeix el món occidental. No es tracta solament de la competència de les economies emergents: es tracta d'un capgirament absolut de la distribució de la riquesa entre les nacions i les seves poblacions. El progrés del món passava per la fi d'aquella anomalia occidental de postguerra que han identificat els intel·lectuals francesos. ¿Què queda més enllà de l'anomalia de 40 anys d'estat del benestar, creixement econòmic, redistribució de la riquesa, consolidació democràtica i pau a Occident?

Després de l'anomalia ve l'etern retorn, el *déjà-vu*: el segle XIX.

BORJA VILALLONGA

HISTORIADOR,
UNIVERSITAT DE COLUMBIA

Hem recuperat aquella desigualtat que havíem deixat enrere després de dues guerres mundials

El filòsof Michel Foucault –un altre intel·lectual francès– va afirmar que el marxisme era propi del segle XIX i que fora del seu àmbit natural no podia existir. Als Estats Units avancen amb força intel·lectual els anomenats *millennial marxists*. En la nostra era llibertària somiada per la intel·lectualitat anglosaxona de l'anomalia occi-

dental de postguerra, la desigualtat també avança i és l'amenaça estructural per a les democràcies hiperpluralistes de radical llibertat i individualisme. D'aquí, la reacció en forma d'etern retorn de les escorrialles ideològiques i de sistemes i ideals de relat fort. A Europa això significa l'ascens dels populismes, des de Podem fins al Front Nacional.

Un grup d'estudiants de la Universitat de Duke, guiats pel professor de dret i historiador Jedediah Purdy, han fet l'exercici de llegir les obres dels fundadors de la democràcia liberal i del capitalisme que Piketty esmenta en el seu llibre. Amb Adam Smith,

John Stuart Mill, Karl Marx i fins i tot Friedrich Nietzsche, Purdy ha acabat reconstruint una impressió global de l'economia i la societat del segle XIX: el naixement de la democràcia liberal i el capitalisme entesos com a tals es va acompanyar d'una enorme desigualtat econòmica i social, marcada, en paraules de Mill, per una avarícia bàrbara i una ambició curta de mires. La impressió general en tots els autors és que les calamitats que ells van viure acabarien desapareixent en pro d'un augment de l'harmonia social. Fins i tot Smith esperava que el seu mercat idealitzat es justificaria plenament en una societat futura de riquesa harmònicament distribuïda.

En bona part, les expectatives i bones intencions dels intel·lectuals del segle XIX es van acabar materialitzant a l'Occident de postguerra, al preu d'una guerra que va ser una catàstrofe humana de dimensions colossals, d'una societat liberal, d'un bloc soviètic i d'un vast exèrcit de països paupèrrims i descolonitzats. Ara que al segle XXI el món és menys pobre i Occident ha assolit l'albirada era llibertària, també hem recuperat aquella desigualtat que havíem deixat enrere després de dues guerres mundials. Estem deixant de ser anòmals per ser normals. Però la normalitat ens espanta, elimina les nostres seguretats i ens aboca a un món d'una energia, duresa i voracitat insaciables.

Viure després de l'anomalia ens permet de gaudir, encara, de les desferres dels mecanismes que va forjar la societat del benestar de la post Guerra Mundial. Tindrem hiperpluralisme llibertari, desigualtat capitalista i ressos intel·lectuals vuitcentistes, però també sumarem algun pòsit de l'anomalia del segle XX.

MANOLO GARCÍA

CARTES I MISSATGES

Contents i enganyats

Des que ens engoleix el remolí del consumisme desafortat, la nostra capacitat d'anàlisi i de crítica d'allò que comprem ha descendit fins a nivells preocupants i ens hem acostumat a empassar-nos gripaus com cases de pagès sense dir ni ase ni bèstia.

Durant tot l'any assumim amb normalitat, per exemple, que la quisca que s'acumula als racons de la dutxa desapareix pel sol fet de ruixar-hi un líquid màgic i passar-hi la baieta amb suavitat una sola vegada. Ens empassem que a les màquines de rentar s'hi acumulen no sé quants residus nocius per la nostra irresponsabilitat de no afegir-hi aquell producte màgic que se'ls cruspeix com si res (això sí, sempre que no sigui de marca blanca). Darre-rament, a més, s'imposen els gabinets científicopedagògics amb la presència de tècnics experts que confirmen l'eficàcia de totes les potingues per a la neteja domèstica que us pugueu imaginar. Durant les festes de Nadal s'hi afegeixen, amb una sobrepresència escandalosa, els anuncis de perfums i colònies, farcits de

lamentables tòpics masclistes, que ofereixen la vana il·lusió que, si fem bona olor, serem aquella mena de vampiressa objecte de desig dels guapos més reputats o tindrem un munt d'increïbles femelles demanant guerra als nostres peus.

Si hi ha algun organisme encarregat de controlar la publicitat, deu estar format per consumidors compulsius sense criteri i sense capacitat d'anàlisi i crítica. Si no, no s'entén.

ANDREU PUGA
BARCELONA

Fronts diferents

D'una banda tenim els de Podem, que s'estan imposant en quasi totes les localitats d'Espanya, cosa que vol dir que aviat hi haurà un canvi en la ja dubtosa continuïtat del bipartidisme. I, de l'altra, hi ha els pretesos independentistes, com ara ho és el de Catalunya i el seu tan debatut procés sobiranista, en el qual la ciutadania vol unes plebiscitàries que es resisteixen a ser convocades, donades les discrepàncies entre Mas i Junqueras. I així ens va passant el

temps en benefici de Pablo Iglesias i les aliances que ja està muntant Podem a Catalunya, a favor del dret a decidir però en contra de la independència que molts volem.

Aquesta nova presència és molt perillosa per al procés que tant hem demostrat defensar en les diades nacionals, i que ara, per raons partidistes, en especial les de CiU, s'està retardant. L'electorat ens estem cansant que els polítics ja tornin a no fer-nos cas en benefici d'esgotar la legislatura, com volen Duran i Lleida i el PSC.

Hem de reaccionar ja, perquè aquesta oportunitat no es podrà repetir en molt de temps.

LLUÍS VINUESA SERRATE
TERRASSA

'Smart city' postpart

Acabo de ser mare per primera vegada i estic al·lucinant per la quantitat de gestions presencials que hem de fer durant la primera setmana posterior al part: Registre Civil, empadronament, Seguretat Social, CAP, empresa, etc. Em pregunto si

amb la tecnologia del segle XXI no se'n pot permetre fer tots aquests tràmits a través de la xarxa i evitar-nos molèsties i desplaçaments inútils.

Crec que seria més lògic que, si s'ha parit en un hospital públic, es pogués fer el registre des del mateix hospital i sortir-ne amb la targeta sanitària i el CAP i el pediatra assignats al nadó.

L'Ajuntament de Barcelona presumeix de BCN Smart City, és a dir, ciutat que innova per millorar la vida de les persones, per la qual cosa suggereixo a les entitats que correspongui la creació d'una Smart Tràmits Postpart (servei intel·ligent per activar després del naixement del nadó). D'aquesta manera facilitaríem el descans de les mares, sempre que els nadons els ho permetin.

ANNA MAJÓ SOBRADO
BARCELONA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://twitter.com/diariARA) facebook.com/diariARA cartes@ara.cat Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

